

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
КАФЕДРА АРХІТЕКТУРИ

**АДАПТИВНА АРХІТЕКТУРА ПРИ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ
БУДІВЕЛЬ І СПОРУД**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання курсового роботи на тему:
“ Проект ревіталізації історичної пам’ятки ”
для студентів РВО «Магістр»
спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»

ЛЬВІВ 2024

Укладачі:

Кюнцлі Р.В., д.мист., проф.

Степанюк А.В., к.арх., доцент

Відповідальний за випуск:

Степанюк А.В., завідувач кафедри архітектури, доцент.

Рецензент:

Савчак Н.С. канд.т.н. , доцент кафедри архітектури ЛНУП

За редакцією авторів

Вступ.

У даних «Методичних вказівках» надані рекомендації щодо виконання курсового роботи студентами спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» на тему «Проект ревіталізації історичної пам'ятки».

Адаптивна архітектура – це сфера науки і практики, яка вивчає стан архітектурного середовища та потреби споживача (людини), адаптуючи форму, колір або функцію об'єкта (комплексу) до цілей та вимог експлуатації. До адаптивної архітектури відносять види об'єктів, які демонструють здатність змінювати свої характеристики відповідно до умов експлуатації.

Ревіталізація перетворює будівлю, здійснюючи заходи, що покращують її функціональність та підвищують її комерційну цінність. Особливістю ревіталізації, у відмінну від звичайної реновації, є те, що вона спирається на глибокий комплексний підхід. Не обмежуючись лише технічним обслуговуванням чи відновленням, ревіталізація ставить перед собою завдання ідеального адаптування існуючого житлового або корисного простору до сучасних вимог. Якщо необхідно, до процесу ревіталізації можуть бути включені заходи, такі як встановлення систем протипожежного захисту, збереження зовнішнього вигляду будівлі та усунення будівельних матеріалів, що можуть бути небезпечними для здоров'я.

Зокрема в наш час, коли принципи сталого розвитку займають центральне місце у суспільстві, підвищені вимоги до сталості та посилене регулювання на користь охорони навколишнього середовища мають прямий вплив на сферу нерухомості. Основним наслідком цього є вимога, щоб об'єкти, які ми відновлюємо, відповідали умовам сталого розвитку.

До адаптивної архітектури відноситься проєктування та будівництво, а також реконструкція та реновація громадських, сакральних та житлових об'єктів, які мають здатність змінювати свої архітектурно-планувальні характеристики відповідно до змін умов експлуатації. Ці об'єкти можуть змінювати планувальну структуру, внутрішній простір, форму відповідно до вимог, які ставлять до них нові потреби відновленого простору.

Термін «Адаптивна архітектура» був запропонований Ніколом Негропonte наприкінці шістдесятих років минулого століття, коли просторові завдання дизайну почали розглядатися із застосуванням кібернетики.

У розвинутих країнах Європи та Америки, де суспільство розвивається орієнтуючись на технічний прогрес, ставлення до архітектурних будівель, які втратили своє значення (покинуті, та не експлуатуються власником), більш прагматичне. Переважає думка, що кожна будівля повинна служити людським потребам, а не бути лише об'єктом споглядання. Ревіталізації (відновленню) зазнають покинуті будівлі та споруди заводів та фабрик, кінотеатрів і театрів, казарми і бункери. Всіх їх оновлюють під вимоги та потреби нових замовників: житло, хостели, склади, торгові центри тощо.

Метою дисципліни є опанування методики ревіталізації будівель та споруд за допомогою методів та принципів адаптивної архітектури та засвоєння необхідних для цього практичних навичок. А також придбання знань студентами-архітекторами в галузі професійного проєктування, відповідно з соціальними, художніми та економічними вимогами часу.

Курсове проєктування з дисципліни «Адаптивна архітектура при ревіталізації будівель та споруд» є продовженням основної практичної дисципліни «Архітектурне проєктування» і знаходиться у взаємному зв'язку з дисциплінами: «Історія архітектури та містобудування», «Регіональна архітектура», «Конструкції будівель і споруд» та ін., має прикладний характер і спрямоване на всебічну підготовку фахівця.

Завдання курсового проєктування: виконати проєкт ревіталізації пам'ятки історичної спадщини відповідно до чинних ДБНів з врахуванням потреб громади та максимальним збереженням історичного середовища.

1. ЗМІСТ КУРСОВОГО ПРОЕКТУВАННЯ

1.1. Натурні обстеження історичної пам'ятки.

Основні креслення розділу натурних обстежень будівель історичних пам'яток : обмірочні креслення планів, фасадів та розрізів будівель що ревіталізуються у М 1 : 100 (М 1 : 50).

Перед виконанням проекту відновлення історичної пам'ятки виконується один із важливих етапів: натурні обстеження об'єкту ревіталізації. Цей етап проекту складається з виконання обмірних креслень та фотофіксації самого об'єкту і навколишнього середовища, вивчення технічного стану та функціональних можливостей будівель історичної пам'ятки.

Об'єми запланованих проектом робіт щодо реконструкції існуючої будівлі залежить від багатьох факторів. На початку проводиться аналіз потреб та інвентаризація. Досліджується потенціал об'єкта (будівлі та території) та оцінка його планувальної структури в контексті запитів та вимог замовника.

На цьому етапі виконання проекту проводиться виїзд на місце знаходження об'єкту, фотофіксація об'єкту та його обміри. З'ясовуються потреби громади щодо нового призначення та експлуатаційного використання об'єкту після ревіталізації. З'ясовується містобудівна ситуація об'єкту під ревіталізацію, інженерні мережі тощо. Разом з кресленнями подається невеличка історична довідка про об'єкт ревіталізації.

1.2. Містобудівна ситуація.

Виконуються креслення містобудівної ситуації з нанесенням ревіталізованої будівлі у межах населеного пункту, М 1: 2000 (М 1 : 5000).

При виконанні проекту ревіталізації будівель покинутих пам'яток, та пристосування їх навколишнього середовища до нових потреб, крім впливу на проектні вирішення думки та вимог потенційного замовника – представників ОТГ (об'єднаної територіальної громади) є важливий, а можливо основний чинник – вплив містобудівних факторів на застосування тих чи інших методів та принципів адаптивної архітектури.

Так історично сформоване середовище, місце яке займає об'єкт ревіталізації у містобудівній інфраструктурі населеного пункту, його просторовому середовищі, істотно впливає на архітектурно-планувальні та просторові вирішення у пристосуванні приміщень будівлі покинутої пам'ятки та її навколишнього середовища до сучасних потреб.

Одне з головних завдань, яке повинні вирішити студенти на даному етапі - це аналіз ділянки (території будівлі історичної пам'ятки) та визначення її місця в громадському просторі та забудові населеного пункту. Оскільки планувальна структура та забудова старих кварталів створені в інші соціально-економічні епохи і практично не піддаються пристосуванню до нових функцій, постає завдання провести їх реконструкцію з максимальним збереженням історично цінної забудови і одночасно гармонійно, при необхідності, вписати в їх предметно-просторове середовище нові структурні елементи.

Віденський меморандум «Всесвітня спадщина та сучасна архітектура – управління історичним міським ландшафтом» у розділі «Основні напрями управління процесом охорони» стаття¹⁸ дає пояснення щодо містобудівної діяльності в межах історичних територій: «Вироблення рішень щодо втручання сучасної архітектури в історичний міський ландшафт вимагає детального, уважного обговорення не тільки культурно-історичних і науково-обґрунтованих методів та дослідження "ноу-хау" фахівців, а й активної участі громадської думки. Такий процес потребує дотримання відповідних вимог щодо правильності дій в окремих випадках, дослідження просторових зв'язків (робота із оточуючим середовищем) та діалогу між старим та новим і в той же час поваги до автентичності та цілісності історичного середовища.»

1.3. Вимоги до вирішення генерального плану.

Генеральний план ділянки ревіталізованої історичної пам'ятки виконується у М 1 : 500 (М 1 : 250).

На кресленнях демонструється ревіталізована будівля та виконується повний обсяг благоустрою території (фрагменту території населеного пункту).

ДБН Б 2.2 – 12:2019 «Планування та забудова територій» у розділі 13.1 «Збереження традиційного характеру середовища історичних населених місць та інших територій» у підрозділі 13.1.6 вказує «Зони регулювання забудови та історичні ареали можуть відрізнятися різним режимом використання територій, який залежить від історико - архітектурної цінності території, розташування її в структурі населеного пункту. У їх межах слід передбачати збереження характеру історичного розпланування (або його елементів), історично цінної забудови і ландшафту, умов видового розкриття пам'яток, знесення дисгармонійних споруд, дотримання умов гармонійного сполучення нових споруд з історичною забудовою. ...»

Загальним принципом організації генплану є доцільне функціональне зонування, яке забезпечує зв'язки внутрішніх приміщень відповідної функції зі зовнішнім середовищем. Необхідно звернути особливу увагу на репрезентативність та виразність зовнішнього благоустрою громадських територій, основних алей та майданчиків зеленої зони.

Генеральним планом визначаються основні транспортно-пішохідні зв'язки, просторово-композиційні акценти, осі та домінанти. Необхідно раціонально організувати транспортні та пішохідні рухи як на території об'єкту, так і біля неї, візуально та санітарно-гігієнічно ізолювати господарський двір (якщо такий є) та під'їзди до нього.

Композиція озеленення має бути красивою, оригінальною, функціональною, доцільною, запроектовані оглядові та затінені ділянки. Набір МАФ має закріпити виразність композиції та збільшувати комфорт експлуатації прибудинкової території історичної пам'ятки.

1.4. Архітектурно-планувальні вирішення (адаптація) будівель при ревіталізації історичних пам'яток.

Основні креслення архітектурно-планувальних вирішень ревіталізованих будівель покинутих історичних пам'яток: плани, фасади і розрізи виконуються у М 1 : 100 (1 : 50). На кресленнях згідно ДСТУ Б.А.2.4 – 2009 «Правила

виконання архітектурно-будівельних робочих креслень» (з 01.04.2024р. ДСТУ 9243.7:2023 «Система проектної документації для будівництва. Правила виконання архітектурно-будівельних креслень») всі планувальні елементи зображаються як існуючі, проектні та такі що розбираються (пробиваються) або закладаються.

Основним завданням ревіталізації є відновлення втрачених функцій будівель, які мають історико-культурну цінність і підлягають збереженню, або надання їм нових функцій, якщо втрачені первісні. Будівлі, які втратили свою первісну функцію та своє значення в соціально-культурному просторі населених місць є покинутими та на даний час перебувають в занедбаному стані. Покинуті, напіврозвалені будівлі створюють дисонанс в предметно-просторовому пейзажі. Завданням ревіталізації пам'яток історичної спадщини є відновлення гармонії архітектурного середовища.

Виконання поставленої мети можливе через застосування при ревіталізації будівель покинутих історичних пам'яток прийомів, методів та принципів адаптивної архітектури. Архітектурно-планувальні прийоми адаптації – це просторова зміна архітектурного об'єкта шляхом перетворення внутрішніх елементів при збереженні його загальних габаритів та розмірів. Виконується внутрішня трансформація, адаптація простору в межах його зовнішньої оболонки (адаптація планувальної структури). Такі прийоми адаптації дозволяють пристосовувати архітектурний об'єкт до постійно змінюваних умов і факторів протягом усього терміну його експлуатації, забезпечують тим самим багатофункціональність використання, а також покращують експлуатаційні характеристики та підвищують ступінь комфортності. Така адаптація будівель відбувається за допомогою розсувних стін, перегородок, перекриття, підлог. Завдяки архітектурно-планувальним прийомам адаптації можна створювати «вільне, плаваюче» середовище.

Основними архітектурно-планувальними прийомами адаптації, які можуть взяті за основу в розробці відповідних рішень ревіталізованих об'єктів є: вільне планування; об'єднання або поділ простору на функціональні зони; універсальність усієї об'ємно-планувальної структури будівлі, що дає

можливість змінювати конфігурацію і набір приміщень; універсальність конфігурації окремих приміщень для можливості їх використання під різне функціональне використання; поєднання різних функціональних процесів в єдиному просторі.

Адаптація просторової структури ревіталізованого об'єкту може досягатись за рахунок використання принципу вільних планувань, через використання декоративних решіток, розсувних перегородок або таких що складаються для об'єднання чи ізоляції того або іншого простору.

Ревіталізація об'єктів предметно-просторового середовища в історичній частині населених пунктів, реконструкція будівель які втратили своє функціональне призначення та соціальне значення, будівництво нових споруд беззаперечно мають підпорядковуватись історично створеному середовищу, гармонійно вписуватись та бути масштабним в існуючій забудові. При цьому, нові простори мають бути запроектовані в сучасному стилі, відображати досягнення науки і техніки, рівень світової архітектурної творчості, і разом з тим дотримуватись національних традицій.

1.4.1. Застосування інноваційних методів при ревіталізації будівель історичних пам'яток.

Для досягнення основної мети ревіталізації будівель історичних пам'яток, а саме – адаптації існуючого простору до нових потреб та гармонізації навколишнього середовища, важливим є застосування інноваційних методів проектування. Бурхливий розвиток архітектури ХХ століття був багато в чому зумовлений впровадженням у практику нових технологій та матеріалів. Виявлення можливостей залізобетону, металевих конструкцій та скла вилилося у будівлі модернової архітектури. Технічна революція продовжується впливаючи на архітектуру та забудову що оточує нас, яка змінюється постійно протягом усього цього часу. Впровадження інноваційних технологій та новітніх будівельних і оздоблювальних матеріалів в архітектурі та будівництві є однією з

умов реалізації сучасних архітектурних проєктів взагалі та проєктів ревіталізації історичних пам'яток.

Застосування сучасних цифрових технологій сприяє формуванню інноваційного середовища сельбищних територій. Використання таких інструментів медіа-технологій як світлодіодні і аудіо-інсталяції дають можливість перетворити поверхні будівель на засоби передачі інформації. Архітектура стає інтерактивною і вступає в двосторонній інформаційний обмін екстер'єрними поверхнями з споживачем, що знаходяться поза ним, та інтер'єрними поверхнями і його відвідувачем. Медіа-фасади стають альтернативою традиційним способам реклами, яка заважає естетичному сприйняттю екстер'єру.

1.4.2. Дотримання сучасних будівельних норм та безбар'єрного дизайну при ревіталізації історичних пам'яток.

Ревіталізація будівель історичних пам'яток виконується на основі реконструкції існуючих будівель, планувальна структура яких не відповідає сучасним стандартам та будівельним нормам. Тому важливо є проєктом ревіталізації передбачити планувальну та об'ємно-просторову реконструкцію щодо пристосування будівлі історичної пам'ятки до сучасних потреб з дотриманням існуючих ДБН.

Так облаштування вертикальних та горизонтальних комунікацій (влаштування ліфтів, сходових кліток, коридорів, холів, вестибюлів, тамбурів) та дотримання евакуаційних виходів згідно ДБН В.2.2 – 9:2018 «Громадські будинки та споруди», ДБН В.1.1 – 7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва».

Забезпечення безбар'єрного дизайну входної частини ревіталізованих будівель історичних пам'яток (влаштування пандусів, ліфтів, підйомних пристроїв, тамбурів, вестибюлів, холів) згідно ДБН В.2.2 – 40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

1.5. Конструктивні вирішення при ревіталізації будівель історичних пам'яток.

Конструктивні прийоми пристосування (адаптації) до нових умов будівель ревіталізованих пам'яток історичної спадщини це зміна габаритів будівлі за допомогою конструктивних елементів (трансформація будівель за допомогою покриттів, які можуть розкриватися, фасаду, який може змінюватись, стін, які розсовуються і поєднують внутрішній простір із зовнішнім і т.п.)*. Адаптація зовнішньої оболонки найчастіше пов'язана з фасадними елементами. Фасадні елементи можуть розділятися на два види: ті, що виконують тільки естетичні функції і елементи, що регулюють мікроклімат всередині приміщення.

За рахунок трансформації зовнішніх конструктивних елементів можна досягти адаптації архітектурного об'єкта шляхом зміни його зовнішньої оболонки, яка регулює зв'язок між навколишнім середовищем і внутрішнім простором. Взаємозв'язок приміщень із навколишнім середовищем і ландшафтом, дає змогу «розмити» чіткі межі архітектури, створити перетікаючий простір з внутрішнього до зовнішнього середовища.

Ще один з конструктивних прийомів – застосування принципу «простору в просторі» з трансформацією робочої площі в залежності від попиту замовників в межах зовнішньої оболонки обмеженої стінами та перекриттям ревіталізованої будівлі. Так робоче середовища проектується у вигляді вкрапленого закритого проектованого середовища та відкритого навколо нього простору в межах існуючих стін будівлі історичної пам'ятки. Мобільність робочих площ досягається універсальними просторами за допомогою розсувних перегородок, легко збірно-розбірних конструктивно-просторових елементів, трансформуючих підлог. Таке рішення дозволяє пристосувати запроектоване архітектурне середовище до можливих трансформацій простору та зміни робочих площ протягом усього терміну експлуатації об'єкту.

*Ревіталізація будівель історичних пам'яток не передбачає реконструкції з технічним переоснащенням будівлі, залишаючи конструктивно-просторову та архітектурно-мистецьку автентичність архітектурно-історичної пам'ятки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Adaptive Architecture / Wolfgang F.E. Preiser, Andrea E. Hardy, Jacob J. Wilhem. Видавництво: Routledge, 2017. 302 ст.
2. Адаптивна архітектура : презентація / Степанюк А.В., Кюнцлі Р.В. ЛНУП, кафедра архітектури. 2023. 73 слайди.
3. Інноваційні прийоми формування інтерактивних будівель і споруд у міському середовищі / М.А. Вотінов, О.В. Смірнова. Монографія. ХНУМТ ім. О.М. Бекетова, Харків, 2019. 112 ст.
4. Лінда С.М. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд: Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Національний університет «Львівська політехніка», 2010. -608 с.
5. Принципи та методи адаптивної архітектури в реновації об'єктів історичної спадщини : презентація / Степанюк А.В., Кюнцлі Р.В. ЛНУП, кафедра архітектури. 2023. 25 слайдів.
6. Степанюк А.В. Архітектурне проектування будівель та споруд сільських поселень: Навчальний посібник / А.В. Степанюк, Р.В. Кюнцлі, Я.Є. Фамуляк – Львів: Видавництво «Українські технології», 2015. – 288 с.
7. Тищенко Б.А. Планування і забудова курортно-рекреаційних комплексів – К.:КНУБА, 1986.
8. ДБН Б.2.2 – 12:2019. Планування та забудова територій. Київ, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019.

9. ДБН В.2.2 – 9:2018. Громадські будинки та споруди, Київ, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019.
10. ДБН В.2.2 – 20:2008. Готелі, Київ, Мінрегіон України, 2009.
11. ДБН В.2.2 – 28:2010. Будинки адміністративного та побутового призначення. Київ, Мінрегіонбуд України, 2011.
12. ДБН В.2.2 – 25:2009. Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства). Київ, Мінрегіонбуд України, 2010.
13. ДБН В 2.2 – 40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Київ, Мінрегіон України, 2018.
14. ДБН В.1.1 – 7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Київ, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарств.
15. ДСТУ Б.А.2.4 – 2009 «Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень». Київ Мінрегіонбуд України 2009.

1. СКЛАДОВІ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Натурні обстеження

Перед виконанням курсового проекту студенти проводять натурні обстеження об'єкту ревіталізації, представляють обмірні креслення (можуть використовуватись креслення замовника якщо такі є) пишуть реферат на тему "Історична довідка про об'єкт ревіталізації". Обсяг – 3-5 аркушів рукописного тексту з рисунками.

1.2. Графічна частина

1. Ситуаційний план, М 1:2000 (М 1:5000);
2. Генеральний план, М 1:500 (М 1:250);
3. Плани поверхів будівлі , М 1:100 (М1:50);
4. Головний фасад, М 1:100 (М 1:50);
5. Інші фасади, М 1:100 (М 1:200);
6. Розрізи (мінімум 2), М 1:100;
7. Інтер'єр одного з основних приміщень ;
8. Перспектива, аксонометрія або макет.

Примітка: графічна частина виконується на аркушах креслярського паперу формату А1 з наведенням тушею і відмивкою у кольоровому вирішенні (комп'ютерна верстка).

1.3. Пояснювальна записка

Пояснювальна записка виконується на аркушах паперу формату А4 з оформленням титульного аркуша згідно зі «Стандартом підприємства» СТП 186-1-99. Орієнтовний обсяг – 25-35 сторінок рукописного або 20-25 сторінок машинописного тексту. Пояснювальна записка повинна всебічно розкрити авторські проектні пропозиції, дати повне висвітлення всіх розділів, а

текстова інформація повинна підкріплюватись схемами, рисунками і посиланнями на літературу. Структура записки:

Завдання на проектування.

Зміст.

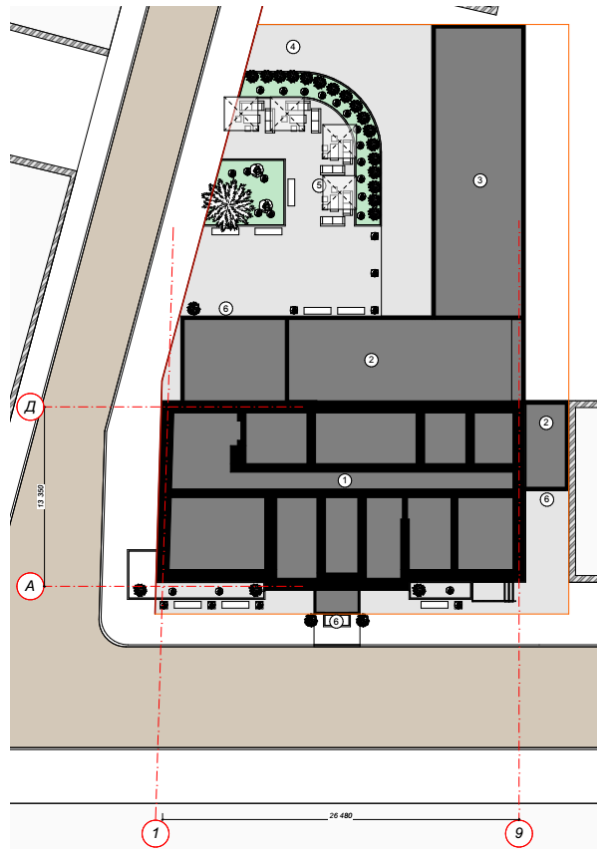
Вступ.

1. Містобудівельне вирішення.
2. Генеральний план.
3. Архітектурно-художнє вирішення екстер'єру та інтер'єру.
4. Об'ємно-планувальне вирішення.
5. Конструктивне вирішення
6. Висновки.

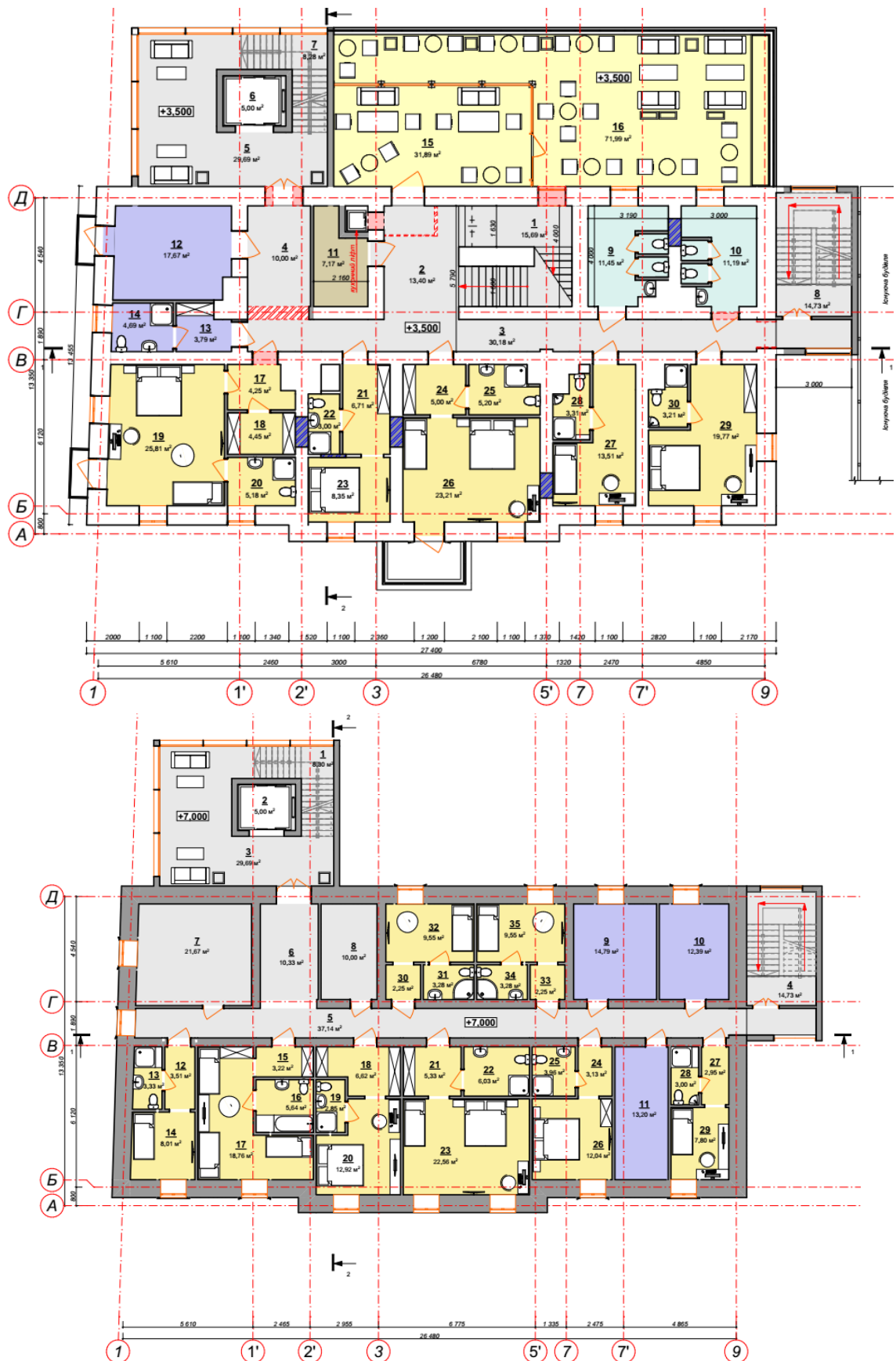
2. ОСНОВНІ КРЕСЛЕННЯ «ПРОЕКТУ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТКИ»

Проект ревіталізації родинного будинку С.Скарбека в м.Миколаєві Львівської області та пристосування його під готель з кафе-рестораном. Фотофіксація існуючого стану. Містобудівельна ситуація М 1:2000.

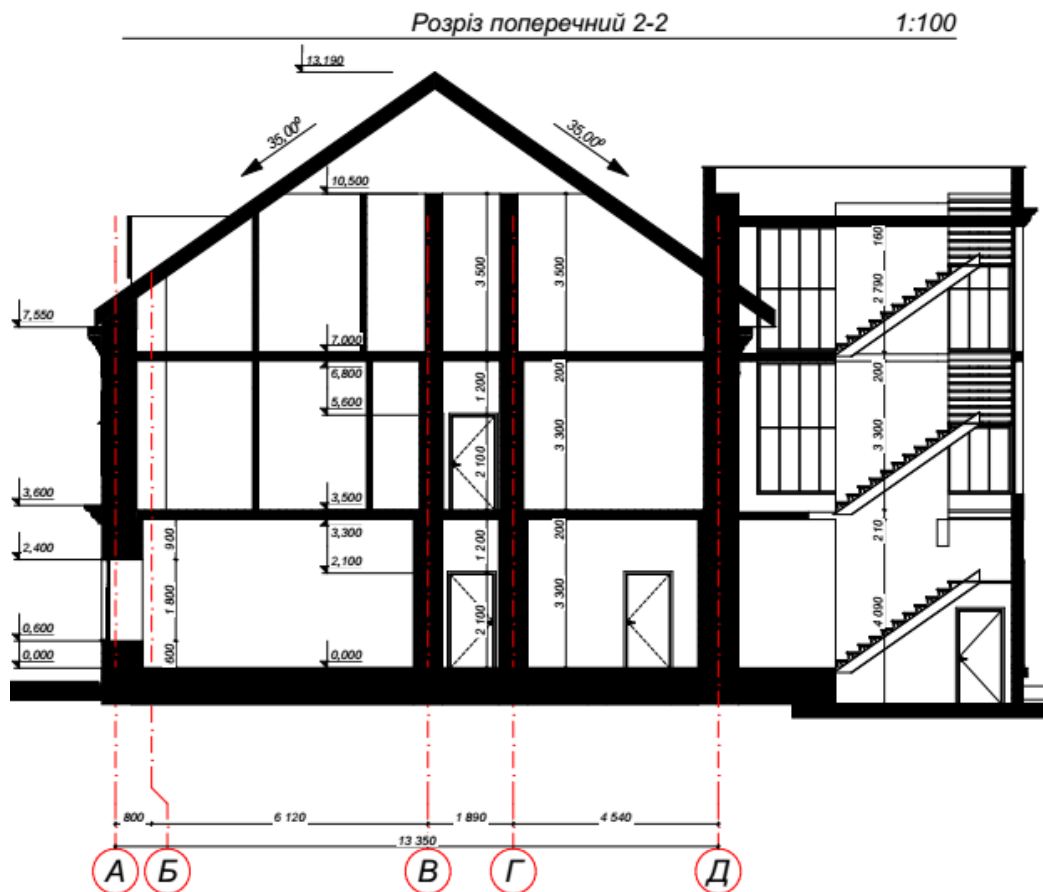
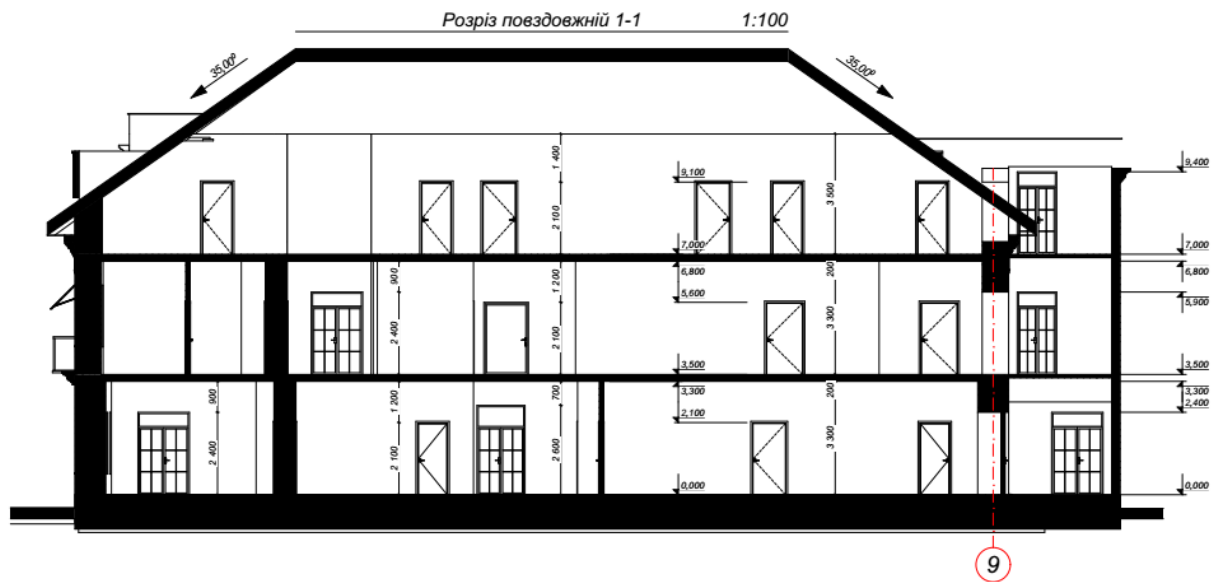
Проект ревіталізації родинного будинку С.Скарбека в м.Миколаєві
Львівської області та пристосування його під готель з кафе-рестораном.
Генплан М1:500. План першого поверху М1:100.

Проект ревіталізації родинного будинку С.Скарбека в м.Миколаєві
Львівської області та пристосування його під готель з кафе-рестораном.
План другого та третього поверхів М 1:100.

Проект ревіталізації родинного будинку С.Скарбека в м.Миколаєві
Львівської області та пристосування його під готель з кафе-рестораном.
Фасади М 1:100.

Проект ревіталізації родинного будинку С.Скарбека в м.Миколаєві
Львівської області та пристосування його під готель з кафе-рестораном.
Розрізи М 1:100.

Проект ревіталізації родинного будинку С.Скарбека в м.Миколаєві
Львівської області та пристосування його під готель з кафе-рестораном.
Перспективні зображення.

3. КОНТРОЛЬНІ СТАДІЇ РОБОТИ НАД РОБОТОЮ

1. Видача завдання і пояснення	1
2. Клаузура і обговорення	4
3. Розробка ескізного проекту в кресленнях	10
4. Затвердження ескізного проекту	3
5. Графічне оформлення курсового проекту	10
6. захист курсового проекту	2

Всього:

30 год

Примітка. Кожна стадія проекту затверджується і фіксується оцінкою. Після затвердження попередньої стадії студенти приступають до наступної

Шкала оцінювання курсової роботи

Розділи проекту	Зміст розділу	Бали за розділ	Максимальна кількість балів	За шкалою в балах	Оцінка
Пояснювальна записка	Пояснювальна записка повинна всебічно розкрити авторські проектні пропозиції, дати повне висвітлення всіх розділів. Структура записки дана в методичних рекомендаціях.	20	100	90-100	відмінно
Архітектурні креслення	1. Ситуаційний план, М 1:2000 або 1:5000; 2. Генеральний план, М 1:500; 3. Плани поверхів будівлі, М 1:100; 4. Головний фасад, М 1:100; 5. Інші фасади, М 1:100, М 1:200; 6. Розрізи (мінімум 2), М 1:100; 7.Перспектива (аксонометрія). 7.Інтер'єр одного з основних приміщень (план приміщення з розташуванням меблів М 1:50, перспектива інтер'єру) ;	30		82-89	добре
				74-81	
Відповідність креслень арх.-будівельним та пожежним вимогам	Відповідність креслень стандартам, арх.-будівельним, санітарно-гігієнічним та протипожежним вимогам	20		64-73	задовільно
				60-63	
Макет будівлі (споруди)	Об'ємно-просторовий масштабний макет будівлі (споруди)	10		35-59	незадовільно
Арх.художня цінність та конструктивно-просторова доцільність проекту	Відповідність запроектованої будівлі (споруди) сучасній архітектурі з використанням новітніх технологій будівництва, монтажу та експлуатації, а також із застосуванням нових буд. та оздоблювальних матеріалів з врахуванням національних традицій	10			
Захист проекту	Чітка доповідь за всіма розділами проекту та відповідь на поставлені питання	10			